

**Wymagania edukacyjne z języka polskiego
w zakresie podstawowym i rozszerzonym dla klasy trzeciej szkoły ponadgimnazjalnej**

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopelniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
DZIAŁ 1. Sztuka w kryzysie					
1. Okropności wojny. Narodziny pacyfizmu w literaturze	– zna fragmenty utworów: E.M. Remarque’a <i>Na Zachodzie bez zmian</i> , J. Haška <i>Przygody dobrego wojaka Szwejka</i> ; – określa problematykę utworów; – rozumie pojęcia i terminy: <i>satyra, komizm, humor</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>pacyfizm, nihilizm</i> ; – określa problematykę utworów;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>depresja, groteska</i> ; – określa cechy postawy pacyfistycznej;	– porównuje różne sposoby manifestowania pacyfizmu w literaturze;	– wskazuje przykłady postawy pacyfistycznej w różnych tekstach kultury oraz w zachowaniach społecznych; – tworzy własne teksty o wymowie pacyfistycznej;
2. Poezja „uwolniona”. Zerwanie z tyrtejską tradycją	– zna wiersze: A. Słonimskiego <i>Czarna wiosna</i> , L. Staffa <i>Wysokie drzewa</i> , W. Broniewskiego <i>Oczy</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>język potoczny, wiersz regularny</i> ; – określa problematykę utworów;	– wskazuje podmioty liryczne w wierszach; – rozumie pojęcia i terminy: <i>neoklasycyzm, żart poetycki</i> ; – określa problematykę utworów;	– charakteryzuje podmioty liryczne w wierszach; – rozpoznaje i określa idee zawarte w wierszach;	– charakteryzuje postawę poetów dwudziestolecia międzywojennego wobec tradycji romantycznej; – uwzględnia genezę utworów w interpretacji tekstów; – analizuje i interpretuje utwory, uwzględniając nowatorstwo	– wnikliwie interpretuje teksty, uwzględniając konteksty (historyczny, kulturowy);

				językowe; – porównuje rozwiązania stylistyczne w omawianych utworach ze stylem tekstów omawianych wcześniej;	
3. Poeta-kpiarz wobec nowej codzienności	– zna wiersze K.I. Gałczyńskiego: <i>Strasna zaba. Wiersz dla sepleniących, Skumbrie w tomacie</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>język potoczny, komizm</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>groteska, pure nonsense, satyra polityczna</i> ; – wskazuje podmioty liryczne w wierszach; – określa postawy podmiotów wobec prezentowanej rzeczywistości; – określa problematykę utworów;	– charakteryzuje podmioty liryczne w wierszach; – rozpoznaje i określa idee zawarte w wierszach; – uzasadnia dobór środków literackich do funkcji satyrycznej tekstów;	– uzasadnia postawę podmiotów lirycznych wyrażoną w wierszach, uwzględniając kontekst polityczny; – analizuje i interpretuje utwory, uwzględniając nowatorstwo językowe; – porównuje rozwiązania stylistyczne w omawianych utworach ze stylem tekstów omawianych wcześniej;	– dostrzega odrębność postawy Gałczyńskiego na tle innych wypowiedzi poetyckich;
4. Inne światy – inny język. O balladach B. Leśmiana	– zna wiersze B. Leśmiana: <i>Dziewczyna, Topielec</i> ; – zna teksty J.M. Rymkiewicza: <i>Encyklopedia. Leśmian, Moje dzieło pośmiertne</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>surrealizm, turpizm, groteska</i> ; – wskazuje podmioty liryczne w wierszach; – określa postawy podmiotów wobec	– charakteryzuje podmioty liryczne w wierszach; – rozpoznaje i określa idee zawarte w wierszach; – uzasadnia dobór	– uzasadnia postawę podmiotów lirycznych wyrażoną w wierszach, uwzględniając kontekst filozoficzny; – analizuje i interpretuje utwory,	– dostrzega i ocenia postawy poetów wobec tradycji romantycznej;

	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia i terminy: <i>ballada</i>, <i>neologizm poetycki</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> prezentowanej rzeczywistości; – określa problematykę utworów; 	<ul style="list-style-type: none"> środków literackich do filozoficznego opisu świata we współczesnej balladzie; 	<ul style="list-style-type: none"> uwzględniając nowatorstwo językowe; – porównuje rozwiązania stylistyczne w omawianych utworach ze stylem ballady romantycznej; – dostrzega bogactwo konwencji artystycznych w poznanych utworach; 	
<p>5. Prowokacja czy diagnoza rzeczywistości? Teoria Czystej Formy</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna teksty Witkacego: <i>Najnowsza artystyczna nowalia!! Piurblagizm!! Teoria czystej blagi, Do przyjaciół górniarzy</i>; – rozumie pojęcia i terminy: <i>neologizm</i>, <i>komizm</i>, <i>satyra</i>, <i>groteska</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia i terminy: <i>pure nonsense</i>, <i>prowokacja artystyczna</i>; – wskazuje podmioty wypowiedzi; – określa postawę podmiotów wobec prezentowanej rzeczywistości; – określa problematykę utworów; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia i terminy: <i>absurd</i>, <i>gra z tradycją</i>; – zna założenia teorii Czystej Formy;; – rozpoznaje mechanizm aluzji w tekstach i określa jego funkcje; 	<ul style="list-style-type: none"> – określa funkcje groteski w utworach Witkacego; – analizuje i interpretuje utwory, uwzględniając nowatorstwo językowe; – porównuje rozwiązania stylistyczne w omawianych utworach ze stylem tekstów omawianych wcześniej; 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje tekst literacki i dzieło malarskie jako realizację założeń programowych teorii Czystej Formy;
<p>6. Jaka Polska? Marzenie o szklanych domach</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna tekst powieści S. Żeromskiego <i>Przedwiośnie</i>; – streszcza wątki 	<ul style="list-style-type: none"> – określa i charakteryzuje postawy polityczne wpisane w utwór; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia i terminy: <i>stylizacja publicystyczna</i>, <i>idealizacja</i>, <i>ironia</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje w utworze cechy powieści politycznej; – interpretuje 	<ul style="list-style-type: none"> – krytycznie ocenia postawy wpisane w powieść; – w dyskusji nt.

	<p>powieści; – rozumie pojęcia i terminy: <i>powieść realistyczna, powieść polityczna</i>;</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>utopia, komunizm, rewolucja, reformy polityczne, program społeczny, socjalizm</i>; – określa problematykę utworu;</p>	<p><i>narracja polifoniczna</i>; – określa typ i funkcje narracji;</p>	<p>symbolikę tytułu; – odczytuje powieść jako głos w dyskusji nt. kształtu ustrojowego Polski;</p>	<p>wymowy i pozaliterackiej funkcji powieści uwzględnia publicystykę okresu;</p>
<p>7. <i>Przedwiośnie</i> jako powieść o dojrzeniu</p>	<p>– zna tekst powieści S. Żeromskiego <i>Przedwiośnie</i>; – streszcza wątki powieści; – rozumie pojęcia i terminy: <i>powieść realistyczna, powieść rozwojowa, biografia bohatera, ewolucja bohatera</i>;</p>	<p>– określa i charakteryzuje postawy bohaterów wpisane w utwór; – rozumie pojęcia i terminy: <i>romans, stylizacja, groteska</i>; – określa problematykę utworu;</p>	<p>– rozumie terminy: <i>charakterystyka dynamiczna</i>; – określa relacje pomiędzy Cezarym Baryką a jego ojcem, matką oraz politycznymi protektorami bohatera; – charakteryzuje bohatera;</p>	<p>– objaśnia motywy postępowania bohatera; – w interpretacji utworu uwzględnia kompozycję powieści; – określa typ i funkcję narracji; – wskazuje w utworze cechy powieści rozwojowej;</p>	<p>– porównuje teksty kultury: powieść S. Żeromskiego <i>Przedwiośnie</i> i film F. Bajona <i>Przedwiośnie</i>;</p>
<p>8. „Programowa bezprogramowość” Skamandra</p>	<p>– zna wiersze: L. Staffa <i>Ars poetica</i>, J. Tuwima <i>Rzecz czarnoleska, Wiosna, Rany Julek, Rzuciłbym to wszystko, W Warszawie</i>, J. Lechonia <i>Pytasz, co w moim życiu</i>, J. Iwaszkiewicza <i>Piosenka z Pass Lueg</i>, K. Wierzyńskiego <i>Miasta i ludzie</i>, M. Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej <i>Ślepa</i>,</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>witalizm, afirmacja życia, optymizm, aluzja literacka, miniatura poetycka</i>; – określa i charakteryzuje postawy bohaterów wpisane w wiersze; – określa problematykę utworów;</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>cyganeria artystyczna, program artystyczny</i>; – wskazuje cechy poetyki młodopolskiej i klasycystycznej w utworze L. Staffa <i>Ars poetica</i>;</p>	<p>– określa światopogląd poetów Skamandra na podstawie interpretacji tekstów; – analizuje i interpretuje utwory poetyckie, wskazując ich związki z klasycyzmem; – charakteryzuje nowy typ liryki miłosnej;</p>	<p>– rozpoznaje cechy wspólne i indywidualne języka poetyckiego skamandrytów; – przedstawia obyczajowość i charakteryzuje środowisko artystyczne Warszawy międzywojennej;</p>

	<p><i>Kurze łapki, Z. Ginczanki</i> <i>Do zazdrosnej, Do pana,</i> <i>który zwykł mnie pytać: „Z</i> <i>kim pani flirtuje?”;</i> – zna pojęcia i terminy: <i>grupa artystyczna, język</i> <i>potoczny, stylizacja</i> <i>językowa;</i></p>				
<p>9. Futuryzm – „Skok barbarzyńcy, który ujrzał Boga...”</p>	<p>– zna wiersze: B. Jasińskiego <i>Pieśń o głodzie</i>, S. Młodożeńca <i>XX wiek</i>; – rozumie pojęcia i terminy: <i>futuryzm, awangardowość</i>;</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>prowokacja językowa, manifest artystyczny</i>; – określa i charakteryzuje postawy bohaterów wpisane w wiersze; – określa problematykę utworów;</p>	<p>– wskazuje powiązania literatury z ideologią;</p>	<p>– rozpoznaje i określa cechy poezji futurystycznej i jej związki z plastyką;</p>	<p>– określa związki futuryzmu polskiego z futuryzmem europejskim;</p>
<p>10. Nowe czasy – nowa poezja. Założenia programowe Awangardy Krakowskiej</p>	<p>– zna wiersze: J. Przybosa <i>Gmachy</i>, <i>Notre Dame</i>, T. Peipera <i>Naga</i>; – rozumie pojęcia i terminy: <i>awangarda, Awangarda Krakowska</i>;</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>metafora awangardowa, wiersz wolny</i>; – określa i charakteryzuje postawy bohaterów wpisane w wiersze; – określa problematykę utworów;</p>	<p>– rozumie pojęcie <i>ekwiwalentyzacja uczuć</i>; – określa światopogląd artystyczny Awangardy Krakowskiej;</p>	<p>– analizuje i interpretuje utwory poetyckie; – dostrzega nowatorstwo stylistyczne w utworach; – rozpoznaje nowy typ metafory i wersyfikacji oraz określa ich funkcje;</p>	<p>– porównuje koncepcje artystyczne Skamandra i Awangardy Krakowskiej;</p>
<p>11. Eksperymenty i prowokacje powieściowe</p>	<p>– zna teksty: M. Prousta <i>W poszukiwaniu straconego czasu</i> (fragm.), A.</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>narracja personalna, montaż</i></p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>strumień świadomości</i>,</p>	<p>– dostrzega nowatorski charakter prozy polskiej i światowej</p>	<p>– porównuje sposób kreacji bohaterów w różnych utworach;</p>

	Huxleya <i>Nowy wspaniały świat</i> (fragm.), J. Iwaszkiewicza <i>Panny z Wilka</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>realizm, naturalizm, utopia, antyutopia, absurd, groteska</i> ;	<i>asocjacyjny, narracja symultaniczna</i> ; – określa i charakteryzuje postawy bohaterów wpisane w teksty; – określa problematykę utworów;	<i>symultaniczność, surrealizm, mitologizacja, demitologizacja</i> ; – rozpoznaje i określa techniki narracyjne utworów i ich funkcje; – omawia kreację bohaterów; – charakteryzuje bohaterów i świat przedstawiony w utworach;	dwudziestolecie międzywojenne; – wskazuje związki utworów z nowymi odkryciami w dziedzinie psychologii;	– interpretuje utwory w kontekście kulturowym, politycznym i biograficznym;
12. Surrealna wizja świata w <i>Skleпах cynamonowych</i>	– zna tekst B. Schulza <i>Sklepy cynamonowe</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>stylizacja, perspektywa narracyjna</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>aluzja kulturowa, surrealizm, oniryczność, mitologizacja, demitologizacja</i> ; – określa problematykę utworu;	– charakteryzuje bohaterów i świat przedstawiony w utworze; – dostrzega wielokulturowość powieści Schulza;	– dostrzega związki utworu z tendencjami i kierunkami w sztuce europejskiej; – wskazuje związki utworu z nowymi odkryciami w dziedzinie psychologii;	– interpretuje utwór w kontekście kulturowym, politycznym i biograficznym; – dostrzega indywidualny i uniwersalny wymiar prozy Schulza;
13. Filmowa wizja surreального świata	– zna film W. Hasa <i>Sanatorium pod klepsydrą</i> oraz jego pierwowzór literacki; – rozumie pojęcia: <i>ekranizacja, adaptacja, film autorski, stylizacja</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>sekwencja, ujęcie, plan filmowy, montaż</i> ; – określa problematykę utworu;	– dostrzega specyfikę języka filmowego; – określa funkcję środków wyrazu zastosowanych w filmie;	– dostrzega różnice w sposobie kreacji świata przedstawionego w utworze literackim i w filmie;	– analizuje i interpretuje utwór filmowy, posługując się terminami z zakresu wiedzy o filmie; – dostrzega grę konwencji i określa jej funkcje;
14. Dorosły dzieckiem podszyty.	– zna treść powieści W. Gombrowicza	– rozumie pojęcia i terminy: <i>powieść</i>	– charakteryzuje bohaterów i świat	– wskazuje związki utworu z nowymi	– interpretuje utwór w kontekście kulturowym,

Groteskowość egzystencji według Gombrowicza	<i>Ferdydurke</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>groteska, absurd, surrealizm, komizm</i> ;	<i>eksperymentalna, konwencja, aluzja literacka, parodia</i> ;	przedstawiony w utworze;	odkryciami w dziedzinie psychologii; – dostrzega związki powieści z tendencjami i kierunkami w sztuce europejskiej;	politycznym i biograficznym;
15. „Ja” – uwolnione od stereotypu. Kontestacja tradycji w prozie Gombrowicza	– zna powieści W. Gombrowicza <i>Ferdydurke, Trans-Atlantyk</i> ; – wskazuje związki pomiędzy powieściami a biografią artysty;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>powieść eksperymentalna, konwencja, aluzja literacka, parodia, gawęda szlachecka</i> ; – określa problematykę utworów;	– charakteryzuje bohaterów i świat przedstawiony w utworach;	– dostrzega grę konwencjami i rozumie jej funkcje; – odczytuje manifest światopoglądowy artysty zawarty w powieściach;	– interpretuje utwory w kontekście kulturowym, politycznym i biograficznym;
16. <i>Granica</i> Z. Nałkowskiej jako powieść psychologiczna	– zna treść powieści Z. Nałkowskiej <i>Granica</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>powieść psychologiczna, powieść realistyczna</i> ;	– określa strukturę powieści i uzasadnia jej funkcję; – charakteryzuje bohaterów i świat przedstawiony w utworze; – określa problematykę utworu;	– określa motywacje działań bohaterów; – wskazuje punkty zwrotne w strukturze fabuły i określa ich znaczenie dla pogłębienia portretów psychologicznych bohaterów;	– wskazuje związki utworu z nowymi odkryciami w dziedzinie psychologii; – dostrzega związki powieści z tendencjami i kierunkami w sztuce europejskiej;	– interpretuje utwór w kontekście kulturowym, politycznym i biograficznym; – ocenia postawy bohaterów powieści;
17. <i>Granica</i> Z. Nałkowskiej – świat w kryzysie	– zna treść powieści Z. Nałkowskiej <i>Granica</i> ; – streszcza główne wątki powieści;	– określa postawy bohaterów powieści; – charakteryzuje bohaterów drugoplanowych;	– rozpoznaje wartości wpisane w fabułę utworu;	– wskazuje związki utworu z sytuacją społeczno-polityczną w Polsce i w Europie;	– interpretuje utwór w kontekście kulturowym, politycznym i biograficznym;

		– określa problematykę utworu;			
18. Bogactwo form teatralnych dwudziestolecia międzywojennego	– zna tekst J. Szaniawskiego <i>Adwokat i róże</i> (fragm.); – rozumie pojęcia i terminy: <i>dramat, realizm, surrealizm</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>scenografia, światło, ruch sceniczny</i> ; – charakteryzuje relacje między bohaterami; – określa problematykę utworu;	– dostrzega specyfikę dzieła teatralnego; – określa funkcje teatralnych środków wyrazu; – określa światopogląd artysty;	– analizuje i interpretuje utwór dramatyczny;	– interpretuje utwór w kontekście kulturowym, filozoficznym i literackim;
19. Obraz rewolucji w dramacie Witkacego <i>Szewcy</i>	– zna tekst dramatów: Witkacego <i>Szewcy</i> i W. Gombrowicza <i>Operetka</i> (fragm.); – rozumie pojęcia i terminy: <i>realizm, naturalizm, surrealizm, absurd, groteska, stylizacja</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>Czysta Forma, neologizm, wulgaryzm, historiozofia, parodia</i> ; – charakteryzuje bohaterów dramatów; – określa problematykę utworów;	– dostrzega specyfikę dzieła teatralnego; – określa funkcje teatralnych środków wyrazu; – określa światopoglądy artystów;	– analizuje i interpretuje utwory dramatyczne; – wskazuje tradycyjne i nowatorskie elementy w dramatach; – odczytuje historiozofię wpisaną w dramat Witkacego;	– dostrzega różnorodność form dramatycznych i stylistyk dramatu dwudziestolecia międzywojennego; – umieszcza utwory w różnych kontekstach; – wskazuje sposoby realizacji teorii Czystej Formy w dramacie;
20. Katastrofizm Drugiej Awangardy	– zna wiersze: J. Czechowicza <i>modlitwa żałobna, wieczorem</i> , C. Miłosza <i>Obloki</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>katastrofizm, obrazowanie poetyckie</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>Druga Awangarda, apokalipsa</i> ; – określa problematykę utworów;	– rozpoznaje wartości wpisane w utwory; – charakteryzuje postawę podmiotów lirycznych w sytuacji zagrożenia;	– określa światopogląd Drugiej Awangardy; – analizuje i interpretuje utwory poetyckie, uwzględniając specyfikę Drugiej Awangardy;	– porównuje przejawy katastrofizmu w utworach poetów Drugiej Awangardy i Witkacego;
DZIAŁ 2. Sztuka w służbie					

21. Portret Kolumba	<p>– zna wiersze: K.K. Baczyńskiego <i>Elegia o...</i>, <i>Biała magia</i>, <i>Pokolenie</i>, <i>Historia</i>, H. Krachelskiej <i>Hej, chłopcy...</i>, T. Gajcego <i>Miłość bez jutra</i>, A. Trzebińskiego <i>o niebieskim pachnącym groszku</i> oraz fragm. powieści M. Wańkowicza <i>Ziele na kraterze</i>;</p> <p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>totalitaryzm</i>, <i>tragizm</i>, <i>spełniona apokalipsa</i>, <i>katastrofizm</i>, <i>erotyk</i>, <i>piosenka</i>, <i>pokolenie Kolumbów</i>, <i>surrealizm</i>, <i>elegia</i>;</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>reportaż</i>, <i>wywiad</i>, <i>pamiętnik</i>, <i>historiozofia</i>, <i>stylizacja</i>, <i>heroizm</i>, <i>moralizm</i>, <i>humanizm</i>;</p> <p>– charakteryzuje postawy bohaterów utworów;</p> <p>– ocenia sytuację bohaterów;</p> <p>– określa problematykę utworów;</p>	<p>– znajduje wspólne cechy postawy autorów wobec totalitaryzmu;</p> <p>– rozpoznaje cechy wspólne i indywidualne języka poetyckiego omawianych autorów;</p>	<p>– porównuje różne sposoby mówienia o wojnie;</p>	<p>– porównuje obraz katastrofy w utworach napisanych przed wybuchem i po wybuchu wojny (zapowiedź apokalipsy, apokalipsa spełniona);</p> <p>– umieszcza interpretowane utwory w odpowiednim kontekście (biblijnym, romantycznym, historycznym, biograficznym);</p>
22. Nihilizm czy obrona przed nihilizmem? Autoportret człowieka zdegradowanego	<p>– zna treść wybranych opowiadań T. Borowskiego;</p> <p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>naturalizm</i>, <i>ironia</i>, <i>człowiek zlagrowany</i>, <i>nihilizm</i>, <i>Holocaust</i>, <i>pesymizm</i>, <i>stylizacja środowiskowa</i>;</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>behawioryzm</i>, <i>postawa ironiczna</i>, <i>historiozofia</i>, <i>narracja epistolarna</i>;</p> <p>– charakteryzuje postawę bohaterów utworów;</p> <p>– ocenia sytuację bohaterów;</p> <p>– określa problematykę utworów;</p>	<p>– określa światopogląd artysty;</p> <p>– uzasadnia wybór konwencji zastosowanej w opowiadaniach;</p>	<p>– analizuje i interpretuje opowiadania, uwzględniając ironiczny dystans narratora;</p>	<p>– dostrzega grę konwencji literackich w opowiadaniach;</p>
23. W szponach totalitaryzmu. Obraz	<p>– zna treść utworu G. Herlinga-Grudzińskiego</p>	<p>– rozumie termin <i>literatura faktu</i></p>	<p>– określa światopogląd artysty;</p>	<p>– analizuje i interpretuje utwór jako</p>	<p>– porównuje obrazy lagrów i lagrów w</p>

łagrów w literaturze	<i>Inny świat</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>człowiek zlagrowany, motto, totalitaryzm, dehumanizacja, wartości humanistyczne</i> ;	– charakteryzuje postawę bohatera utworu; – ocenia sytuację bohatera; – określa problematykę utworu;		literaturę faktu; – ocenia postawy bohaterów;	literaturze;
24. Samotny w cierpieniu	– zna treść utworu G. Herlinga-Grudzińskiego <i>Wieża</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>humanizm, topos, motto</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>personalizm, dyptyk, parabola</i> ; – określa problematykę utworu;	– określa światopogląd artysty; – uzasadnia wybór konwencji zastosowanej w opowiadaniu; – charakteryzuje cierpiącego bohatera; – rozpoznaje aluzje biblijne;	– analizuje i interpretuje utwór w kontekście biblijnym; – wskazuje w utworze uzasadnienie sensu cierpienia;	– analizuje i interpretuje utwór w kontekście literackim, kulturowym i filozoficznym;
25. O godne umieranie. Literatura przeciw Holocaustowi	– zna utwory: H. Krall <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> , wiersz Z. Ginczanki <i>Non omnis moria</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>Holocaust, aluzja literacka, ironia</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>pastisz, kolokwializm, reportaż literacki, wywiad-rzeka, postawa ironiczna, deheroizacja, dokumentaryzm, symbol</i> ; – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;	– określa światopogląd artystów; – uzasadnia wybór konwencji zastosowanej w utworach;	– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym); – ocenia postawy bohaterów;	– porównuje sposoby mówienia o Holocaustie w wierszu Z. Ginczanki i reportażu H. Krall;
26. Humanista wobec zagłady	– zna wybrane utwory C. Miłosza: <i>Campo di Fiori</i> ,	– rozumie pojęcia i terminy: <i>symbol</i> ,	– określa światopogląd artysty;	– analizuje i interpretuje utwory,	– dostrzega ewolucję postawy poety

	<p><i>Biedny chrześcijanin patrzy na getto, Piosenka o porcelanie, Dziecię Europy, Ale książki, Oeconomia Divina;</i> – rozumie pojęcia i terminy: <i>aluzja historyczna, aluzja biblijna, fatum, stylizacja, groteska, liryk;</i></p>	<p><i>postawa ironiczna;</i> – charakteryzuje postawę podmiotów lirycznych i bohaterów utworów; – przedstawia sytuacje liryczne; – określa problematykę utworów;</p>	<p>– określa historiozofię wpisaną w utwory;</p>	<p>umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym); – ocenia postawy bohaterów;</p>	<p>porównując wiersze z różnych okresów;</p>
<p>27. „Szukam nauczyciela i mistrza” – w świecie pozbawionym wartości</p>	<p>– zna teksty: T. Różewicza <i>Ocalony, Zostawcie nas, Cierń, Lament</i>, T. Konwickiego <i>Nowy Świat i okolice</i> (fragm.); – rozumie pojęcia i terminy: <i>wiersz różewiczowski, dehumanizacja, reifikacja, behawioryzm;</i></p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>autobiografizm, esej, styl eseistyczny;</i> – określa problematykę utworów;</p>	<p>– określa światopogląd artystów; – określa cechy stylu różewiczowskiego;</p>	<p>– ocenia wpływ systemu totalitarnego na jednostkę i społeczeństwo; – analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym);</p>	<p>– omawia różne sposoby mówienia o zachwianiu hierarchii wartości jako skutku doświadczenia wojny;</p>
<p>28. Literacki dokument Powstania Warszawskiego</p>	<p>– zna utwory: M. Białoszewskiego <i>Pamiętnik z powstania warszawskiego</i> (fragm.), A. Świrszczyńskiej <i>Budowałam barykadę;</i> – rozumie pojęcia i terminy: <i>pamiętnik, narracja pamiętnikarska,</i></p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>anacolut, kolokwializm, ascetyzm językowy;</i> – przedstawia sytuacje liryczne; – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę</p>	<p>– określa światopogląd artystów; – określa cechy stylu M. Białoszewskiego;</p>	<p>– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym,</p>	<p>– porównuje obrazy powstania z perspektywy żołnierza i cywila;</p>

	<i>stylizacja, język potoczny, onomatopeja;</i>	utworów;		politycznym); – ocenia postawy bohaterów;	
29. Literatura w służbie propagandy	– zna utwory: W. Broniewskiego <i>Pokłon rewolucji październikowej</i> , A. Ważyka <i>Lud wejdzie do śródmieścia</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>socrealizm, propaganda, totalitaryzm</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>sztuka tendencyjna, indoktrynacja</i> ; – przedstawia sytuacje liryczne; – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;	– określa światopogląd artystów; – wymienia cechy literatury socrealistycznej; – dostrzega zjawisko indoktrynacji w utworach;	– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym); – rozpoznaje konwencję klasyczną i romantyczną oraz określa ich funkcje w utworach propagandowych; – ocenia wpływ systemu totalitarnego na jednostkę i społeczeństwo; – wskazuje wpływ zjawiska indoktrynacji na postawy twórcze;	– ocenia walory estetyczne utworów socrealistycznych; – rozpoznaje i ocenia związki sztuki socrealistycznej z tradycją;
30. Błazen czy sługa – studium artysty	– zna utwory: K.I. Gałczyńskiego <i>Requiem?</i> , C. Miłosza <i>Zniewolony umysł</i> (fragm. <i>Delta</i>); – rozumie pojęcia i terminy: <i>socrealizm</i> ,	– rozumie pojęcia i terminy: <i>poeta-kpiarz, konwencja artystyczna, ketman, indoktrynacja</i> – przedstawia sytuacje liryczne;	– określa światopogląd artystów; – wymienia cechy literatury socrealistycznej;	– odczytuje ukryte sensory w utworach; – analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich	– ocenia walory estetyczne utworów socrealistycznych; – rozpoznaje i ocenia związki sztuki socrealistycznej z

	<i>ironia, dwuznaczność, esej;</i>	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów; 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega zjawisko indoktrynacji w utworach; – dostrzega elementy parodii w utworach; – wskazuje cechy gatunkowe w eseju; 	kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym); <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje konwencję klasyczną i romantyczną oraz określa ich funkcje w utworach propagandowych; – ocenia wpływ systemu totalitarnego na jednostkę i społeczeństwo; – wskazuje wpływ zjawiska indoktrynacji na postawy twórcze; – rozpoznaje cechy stylu eseistycznego; 	tradycją;
31. Filmowe świadectwo epoki. Interpretacja filmu A. Wajdy <i>Człowiek z marmuru</i>	<ul style="list-style-type: none"> – zna film A. Wajdy <i>Człowiek z marmuru</i>; – rozumie pojęcia i terminy: <i>plan filmowy, ujęcie, sekwencja, montaż, film dokumentalny, cytat filmowy</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia i terminy: <i>paralelizm fabularny, paradokument, ideologizacja kultury, film propagandowy, sztuka tendencyjna</i>; – charakteryzuje bohatera filmowego, uwzględniając ewolucję jego 	<ul style="list-style-type: none"> – określa światopogląd artysty; – omawia sposób kreacji bohatera filmowego; 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje i interpretuje dzieło filmowe, posługując się odpowiednim aparatem pojęciowym; 	– krytycznie interpretuje dzieło filmowe A. Wajdy;

		postawy; – określa problematykę utworu;			
32. Diagnoza totalitaryzmu w antyutopii Orwella	– zna fragm. powieści G. Orwella <i>Rok 1984</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>utopia, antyutopia, propaganda, nowomowa, totalitaryzm, cenzura</i> ;	– rozumie termin: <i>stylizacja groteskowa</i> ; – charakteryzuje bohatera utworu; – określa problematykę utworu;	– określa światopogląd artysty; – dostrzega zjawisko indoktrynacji w treści utworu; – określa sposób prezentacji sprawowania władzy w utworze;	– analizuje i interpretuje utwór, umieszczając go w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, kulturowym, politycznym); – ocenia przedstawione w utworze procesy polityczne; – porównuje i ocenia postawy bohaterów;	– określa funkcje antyutopii, groteski, ironii, prowokacji etycznej i estetycznej w omawianym utworze;
33. Satyryczny portret pisarza socrealistycznego	– zna powieść M. Bułhakowa <i>Mistrz i Małgorzata</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>stylizacja groteskowa, parabola, powieść w powieści, dziennik, parabola, totalitaryzm, satyra polityczna, absurd</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>gra z konwencją, cynizm, prowokacja literacka, aluzja literacka, horror, czarny humor, narracja groteskowa</i> ; – charakteryzuje bohatera utworu; – określa problematykę utworu;	– rozpoznaje odniesienia do tradycji romantycznej; – określa światopogląd artysty; – dostrzega zjawisko indoktrynacji w treści utworu; – określa sposób prezentacji sprawowania władzy w utworze;	– rozpoznaje odniesienia do tradycji modernistycznej; – analizuje i interpretuje utwór, umieszczając go w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym, społecznym);	– ocenia i wartościuje zróżnicowane postawy bohaterów powieści wobec systemu totalitarnego;

				– ocenia wpływ socrealizmu na jednostkę i społeczeństwo;	
34. Obraz Moskwy lat 20. w powieści Bułhakowa	– zna powieść M. Bułhakowa <i>Mistrz i Małgorzata</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>stylizacja groteskowa, parabola, powieść w powieści, dziennik, totalitaryzm, satyra polityczna, absurd</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>gra z konwencją, cynizm, prowokacja literacka, aluzja literacka, horror, czarny humor, narracja groteskowa</i> ; – charakteryzuje bohaterów utworu; – określa problematykę utworu;	– charakteryzuje miasto jako bohatera utworu; – określa światopogląd artysty; – dostrzega zjawisko indoktrynacji w treści utworu; – określa sposób prezentacji sprawowania władzy w utworze;	– analizuje i interpretuje utwór, umieszczając go w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym, społecznym); – ocenia wpływ socrealizmu na jednostkę i społeczeństwo; – rozpoznaje i określa funkcje stylizacji groteskowej;	– interpretuje utwór, porównując obraz społeczeństwa i systemu totalitarnego w powieści Bułhakowa z wcześniej poznanymi utworami (np. <i>Rok 1984</i> Orwella);
35. Kompozycja powieści jako klucz do interpretacji utworu	– zna powieść M. Bułhakowa <i>Mistrz i Małgorzata</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>stylizacja groteskowa, parabola, powieść w powieści, dziennik, totalitaryzm, satyra polityczna, absurd, stylizacja biblijna</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>gra z konwencją, cynizm, prowokacja literacka, aluzja literacka, horror, czarny humor, narracja groteskowa, płaszczyzny kompozycyjne</i> ; – określa problematykę	– wskazuje związki pomiędzy bohaterami różnych planów powieściowych; – interpretuje tytuł powieści; – określa funkcję motta;	– analizuje i interpretuje utwór, umieszczając go w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym,	– porównuje sposób kreacji bohaterów w różnych planach powieściowych; – porównuje kreacje Szatana w Biblii, <i>Fauście</i> , <i>Mistrzu i Małgorzacie</i> ;

		utworu;		społecznym); – interpretuje związki pomiędzy bohaterami różnych planów powieściowych; – porównuje i ocenia postawy paralelnych bohaterów;	
36. Pożegnanie z utopiami – poeta wobec falsyfikacji rzeczywistości	– zna utwory: A. Ważyka <i>Poemat dla dorosłych</i> , A. Bursy (wybór wierszy), L. Tyrmanda <i>Dziennik 1954</i> (fragm.); – rozumie pojęcia i terminy: <i>totalitaryzm, socrealizm, groteska, absurd</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>turpizm, naturalizm, kaskaderzy literatury, czarna poezja, poeta przeklęty, cynizm, nihilizm, outsider, legenda poetycka</i> ; – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;	– określa światopogląd artystów; – charakteryzuje postawę zbuntowaną; – rozpoznaje odniesienia do tradycji romantycznej w utworach „czarnego nurtu” poezji polskiej;	– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym, społecznym); – wskazuje różne sposoby przewycięzania schematyzmu socrealistycznego; – określa funkcje odniesień do tradycji romantycznej w utworach „czarnego nurtu” poezji polskiej;	– ocenia i wartościuje zróżnicowane postawy bohaterów poszczególnych utworów literackich wobec systemu totalitarnego;

<p>37. Ucieczka w cynizm. Poeta porażony wojną</p>	<p>– zna wiersz S. Czycza <i>Szczur</i> i opowiadania: M. Hłaski <i>Najświętsze słowa naszego życia</i>– rozumie pojęcia i terminy: <i>totalitaryzm, groteska, absurd, czarny humor, ironia, aluzja literacka</i>;</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>turpizm, naturalizm, kaskaderzy literatury, czarna poezja, poeta przekłety, cynizm, nihilizm, outsider, legenda poetycka, stylizacja językowa</i>; – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;</p>	<p>– określa światopogląd artystów; – charakteryzuje postawę zbuntowaną; – rozpoznaje odniesienia do tradycji romantycznej w utworach „czarnego nurtu” poezji polskiej; – odczytuje parodystyczny sens utworów;</p>	<p>– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym, społecznym); – określa funkcje operowania kontrastem stylistycznym w utworach;</p>	<p>– interpretuje utwory, uwzględniając kontekst pokoleniowy; – porównuje różne strategie obrony wartości w utworach;</p>
<p>DZIAŁ 3. Sztuka na rozdrożu</p>					
<p>38. Funkcja kostiumu w literaturze <i>science fiction</i></p>	<p>– zna utwory S. Lema: <i>Wizja lokalna</i> (fragm.), <i>Solaris</i> (fragm.); lub inny utwór wybrany przez uczniów – rozumie pojęcia i terminy: <i>science fiction, utopia, antyutopia</i>;</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>kostium literacki, aluzja, neologizm, społeczne odmiany języka, groteska, oniryzm, surrealizm</i>; – charakteryzuje bohaterów utworów; – wskazuje neologizmy w tekstach; – określa problematykę utworów;</p>	<p>– określa światopogląd artysty; – rozpoznaje odniesienia do tradycji literackiej; – określa funkcje kostiumu s.f.;</p>	<p>– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, kulturowym, politycznym, społecznym); – charakteryzuje relacje między bohaterami; – wskazuje środki artystyczne służące pogłębionej analizie</p>	<p>– zabiera głos w dyskusji nt. „Człowiek wobec podboju kosmosu”;</p>

				psychologicznej bohaterów;	
39. Społeczne odmiany polszczyzny	– zna społeczne odmiany polszczyzny;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>idiolekt</i> , <i>subkultura</i> , <i>profesjonalizm</i> , <i>kolokwializm</i> , <i>słownictwo specjalistyczne</i> , <i>żargon</i> ; – wskazuje w tekstach słownictwo określonych grup społecznych;	– określa mechanizm stylizacji językowej w tekście;	– określa funkcje stylizacji w tekście;	– tworzy słownik gwary środowiskowej;
40. Nowe oblicze fantastyki	– zna film T. Bagińskiego <i>Katedra</i> – rozumie pojęcia i terminy: <i>fantastyka</i> , <i>mistycyzm</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>sztafaż</i> , <i>s.f.</i> , <i>animacja komputerowa</i> ; – charakteryzuje bohatera utworu; – określa problematykę utworu;	– charakteryzuje katedrę jako bohatera utworu; – charakteryzuje świat przedstawiony;	– analizuje i interpretuje utwór, umieszczając go w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, kulturowym); – interpretuje wieloznaczność zakończenia filmu; – porównuje funkcje motywu w różnych tekstach kultury;	– porównuje cechy fantastyki klasycznej i współczesnej;

<p>41. Nobilitacja codzienności w poezji M. Białoszewskiego</p>	<p>– zna wiersze M. Białoszewskiego: <i>Ballada o zejściu do sklepu</i>, <i>Karuzela z madonnami</i>; – rozumie pojęcia i terminy: <i>odwilż</i>, <i>neologizm</i>, <i>turpizm</i>, <i>barokowość</i>;</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>poezja lingwistyczna</i>, <i>aluzja kulturowa</i>, <i>epifania</i>, <i>kicz</i>, <i>poeta codzienności</i>; – charakteryzuje bohaterów utworów; – wskazuje neologizmy w tekstach; – określa problematykę utworów;</p>	<p>– określa światopogląd artysty; – dostrzega różnorodność form wyrazu artystycznego w utworach;</p>	<p>– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, społecznym); – wskazuje związki utworów z tradycją literacką;</p>	<p>– dokonuje wnikliwej analizy środków językowych;</p>
<p>42. Poodwilżowe klimaty – poezja Z. Herberta</p>	<p>– zna wiersze Z. Herberta: <i>Tren Fortynbrasa</i>, <i>Piekło</i>; – rozumie pojęcia i terminy: <i>klasycyzm</i>, <i>estetyzm</i>, <i>etyka</i>, <i>totalitaryzm</i>;</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>aluzja kulturowa</i>, <i>aluzja literacka</i>; – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;</p>	<p>– określa światopogląd artysty; – dostrzega w tekstach przejawy prowokacji artystycznej; – rozpoznaje i określa funkcję kostiumu w poezji;</p>	<p>– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym, społecznym); – porównuje funkcje motywów literackich (np. motyw piekła, rycerza) w różnych tekstach kultury; – wskazuje związki utworów z tradycją literacką i określa ich</p>	<p>– określa funkcje prowokacji artystycznej; – ocenia próby zachowania niezależności wobec zniewolenia jednostki (artysty);</p>

				funkcje;	
43. Etyka a estetyka – teoria i praktyka turpizmu w twórczości S. Grochowiaka	<p>– zna wiersze S. Grochowiaka: <i>Arachne w pająka przeistoczona, Fryzjer, Płonąca żyrafa, Rozbieranie do snu</i>;</p> <p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>turpizm, barokowość, symbol, groteska, czarny humor</i>;</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>kontestacja, intertekstualność, aluzja kulturowa, surrealizm</i>;</p> <p>– charakteryzuje bohaterów utworów;</p> <p>– określa problematykę utworów;</p>	<p>– określa światopogląd artysty;</p> <p>– dostrzega w tekstach przejawy prowokacji artystycznej;</p> <p>– rozpoznaje i określa funkcję kostiumu w poezji;</p>	<p>– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, kulturowym, politycznym);</p> <p>– porównuje funkcje motywów literackich (np. motyw artysty, Boga) w różnych tekstach kultury;</p> <p>– wskazuje związki utworów z tradycją literacką i określa ich funkcje;</p> <p>– określa funkcje zerwania z tradycją ;</p>	<p>– określa funkcje prowokacji artystycznej;</p> <p>– ocenia próby zachowania niezależności wobec zniewolenia jednostki (artysty);</p>
44. Maska szaleńca	<p>– zna wiersze R. Wojaczka: <i>Czemu nie ma tancerki, Początek wiersza</i>;</p> <p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>groteska,</i></p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>kontestacja, czarna poezja, poeta przeklęty, outsider</i>;</p> <p>– charakteryzuje bohaterów utworów;</p>	<p>– określa światopogląd artysty;</p> <p>– dostrzega w tekstach przejawy prowokacji artystycznej;</p>	<p>– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym,</p>	<p>– określa funkcje prowokacji artystycznej;</p> <p>– ocenia próby zachowania niezależności wobec</p>

	<i>wulgaryzm, brutalizm, ekspresja poetycka, turpizm;</i>	– określa problematykę utworów;		literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym); – wskazuje związki utworów z tradycją literacką i określa ich funkcje; – określa funkcje zerwania z tradycją;	zniewolenia jednostki (artyści);
45. Intelektualizm i ironia w poezji W. Szymborskiej	– zna wybrane wiersze W. Szymborskiej; – rozumie pojęcia i terminy: <i>ironia, absurd;</i>	– rozumie pojęcia i terminy: <i>postawa ironiczna, poezja intelektualna, autotematyzm;</i> – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;	– określa światopogląd artysty; – rozpoznaje system wartości wpisany w wiersze; – dostrzega rolę składniowych środków stylistycznych w wierszach;	– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym); – wskazuje związki utworów z tradycją literacką;	– dostrzega różnorodność poetyk stosowanych w okresie odwilży; – porównuje różne sposoby manifestowania niezgody wobec zniewolenia jednostki (artyści);
46. Sens i bezsens buntu pokoleniowego Przypomnienie z kl. drugiej omówionego tekstu	– zna dramat S. Mrożka <i>Tango</i> oraz fragm. dramatu T. Różewicza <i>Kartoteka</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>ironia, absurd, groteska, bunt pokoleniowy, bohater romantyczny, awangarda,</i>	– rozumie pojęcia i terminy: <i>dramat mieszczański, teatr absurdu, kryzys kultury, mała stabilizacja, intertekstualność, fragmentacja;</i> – charakteryzuje	– określa światopogląd artystów; – porównuje postawy bohaterów; – wskazuje aluzje literackie i kulturowe w tekstach;	– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym,	– dokonuje diagnozy rzeczywistości na podstawie utworów; – przedstawia etos inteligenta na podstawie różnych tekstów kultury;

	<i>tradycja, totalitaryzm;</i>	bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;		politycznym); – wskazuje związki utworów z tradycją literacką; – analizuje kreacje bohaterów; – prezentuje obraz inteligencji wpisany w dramaty;	
47. Poeta wobec kryzysu kultury	– zna utwory T. Różewicza: <i>Streszczenie, Trawa, Cierń</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>ironia, absurd, groteska, tradycja</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>kryzys kultury, intertekstualność</i> ; – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;	– określa światopogląd artysty; – wskazuje aluzje literackie i kulturowe w tekstach;	– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, kulturowym, politycznym); – wskazuje w utworach diagnozę cywilizacji;	– wskazuje nowatorstwo w utworach i określa jego funkcje;
48. PRL w ruinie – wizja upadku świata	– zna fragm. powieści T. Konwickiego <i>Mala Apokalipsa</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>ironia, absurd, groteska, kolokwializm, rusycyzm</i>	– rozumie termin <i>intertekstualność</i> ; – charakteryzuje bohatera utworu; – określa problematykę utworu;	– określa światopogląd artysty; – wskazuje aluzje literackie i kulturowe w tekście; – interpretuje funkcję tytułu;	– analizuje i interpretuje utwór, umieszczając go w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym); – określa funkcje	– wskazuje intertekstualne powiązania utworu;

				groteski;	
49. Posttotalitaryzm w poezji Barańczaka	– zna wybrane wiersze S. Barańczaka; – rozumie pojęcia i terminy: <i>ironia</i> , <i>absurd</i> , <i>groteska</i> , <i>manipulacja</i> ;	– charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;	– określa światopogląd artysty; – wskazuje aluzje literackie i kulturowe w tekstach; – charakteryzuje podmioty wierszy jako przedstawicieli pokolenia;	– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym); – wskazuje w utworach diagnozę cywilizacji;	– wskazuje literackie sposoby przedstawienia rozpadu psychiki człowieka;

50. W poszukiwaniu nowego języka poetyckiego	<ul style="list-style-type: none"> – zna wybrane wiersze S. Barańczaka; – rozumie pojęcia i terminy: <i>ironia, absurd, manipulacja</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> – określa problematykę utworów; – rozumie pojęcia i terminy: <i>Nowa Fala, nowomowa, poezja lingwistyczna, neologizm, neosemantyzm, strumień świadomości, paranoja, nihilizm</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> – określa światopogląd artysty; – wskazuje aluzje literackie i kulturowe w tekstach; – dostrzega rolę składniowych środków stylistycznych w wierszach; – określa poetykę Nowej Fali; – opisuje sposoby wykorzystania nowomowy w utworach; 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym); – wskazuje związki utworów z tradycją literacką oraz nowomową PRL-u; 	<ul style="list-style-type: none"> – odczytuje manifest poetycki wpisany w formę wierszy;
51. O sztuce przekładu	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie termin <i>przekład</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia i terminy: <i>przekład intersemiotyczny, przekład interlingwistyczny</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje styl aforystyczny; – dostrzega różnice w przekładach tekstu różnych tłumaczy; 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje przekłady; 	<ul style="list-style-type: none"> – interpretuje różnice w przekładach;

<p>52. Realizacja programu Nowej Fali w wierszach wybranych poetów</p>	<p>– zna wiersze: E. Lipskiej <i>O czym myśli dziewczyna na lekcjach języka polskiego</i>, Egzamin, A. Zagajewskiego <i>Nieśmiertelność</i>, Komunikat, J. Kornhausera <i>Sprostowanie</i>, <i>Jak zobaczysz tłum, wracaj szybko do domu</i>, R. Krynickiego <i>Język, to dzikie mięso</i>, J. Bieriezina <i>Dopóki są te stopy</i>; – rozumie pojęcia i terminy: <i>ironia, absurd, groteska, manipulacja</i></p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>Nowa Fala, nowomowa, poezja lingwistyczna, neologizm, neosemantyzm</i>; – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;</p>	<p>– określa światopogląd artystów; – wskazuje aluzje literackie i kulturowe w tekstach; – określa poetykę Nowej Fali; – opisuje sposoby wykorzystania nowomowy w utworach;</p>	<p>– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym); – wskazuje w utworach diagnozę rzeczywistości;</p>	<p>– wskazuje literackie sposoby przedstawienia rozpadu psychiki człowieka;</p>
<p>53. Poetycki testament czy autokreacja?</p>	<p>– zna wiersz S. Stachury <i>List do pozostałych</i>; – rozumie pojęcia i terminy: <i>testament poetycki, aluzja literacka</i>;</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>cytat, autocytat, kaskader literatury, poezja przeklęta, czarna poezja</i>; – charakteryzuje bohatera utworu; – określa problematykę utworu;</p>	<p>– określa światopogląd artysty; – wskazuje aluzje literackie i kulturowe w tekście;</p>	<p>– analizuje i interpretuje utwór, umieszczając go w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym);</p>	<p>– rozpoznaje autocytaty wykorzystane w wierszu i określa ich funkcję;</p>

<p>54. Żart literacki jako strategia mówienia o świecie</p>	<p>– zna wiersze W. Szymborskiej: <i>Głos w sprawie pornografii</i>, <i>Cebula</i>, <i>Życie na poczekaui</i>; – rozumie pojęcia i terminy: <i>neologizm</i>, <i>ironia</i>;</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>barokowość</i>, <i>koncept</i>, <i>oksymoron</i>; – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;</p>	<p>– określa światopogląd artysty; – dostrzega element zabawy poetyckiej w wierszach;</p>	<p>– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym);</p>	<p>– dokonuje wnikliwej analizy środków językowych; – odczytuje manifest poetycki wpisany w wiersze;</p>
<p>55. Świat oczyma Pana Cogito</p>	<p>– zna wybrane wiersze Z. Herberta; – rozumie pojęcia i terminy: <i>ironia</i>, <i>absurd</i>, <i>cenżura</i>, <i>stylizacja</i>, <i>aluzja</i>;</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>autokreacja</i>, <i>maska poetycka (liryka maski)</i>; – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>postawa wyprostowana</i>, <i>etyka Herbertowska</i>; – określa światopogląd artysty; – wskazuje aluzje literackie i kulturowe w tekstach; – interpretuje funkcję tytułów; – określa rodzaje powiązań między utworami;</p>	<p>– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym); – wskazuje w utworach diagnozę cywilizacji; – omawia różne sposoby mówienia o zachwianiu hierarchii wartości w społeczeństwie posttotalitarnym;</p>	<p>– ocenia wpływ systemu totalitarnego na jednostkę i społeczeństwo;</p>

<p>56. Dyskurs międzypokoleniowy</p>	<p>– zna wiersze: J. Polkowskiego <i>Przesłanie pana X</i>, M. Świetlickiego <i>Dla Jana Polkowskiego</i>; – rozumie pojęcia i terminy: <i>ironia, absurd, groteska, cenzura, nowomowa, manipulacja, stylizacja, aluzja</i>;</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>Nowa Fala, testament poetycki, autocytat, autokreacja</i>; – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;</p>	<p>– rozumie pojęcia i terminy: <i>palimpsest, coveryzacja</i>; – określa światopogląd artystów; – wskazuje aluzje literackie i kulturowe w tekstach; – interpretuje funkcję tytułów; – określa rodzaje powiązań między utworami;</p>	<p>– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym); – wskazuje w utworach diagnozę cywilizacji; – omawia różne sposoby mówienia o zachwianiu hierarchii wartości w społeczeństwie posttotalitarnym; – interpretuje dyskurs poetycki;</p>	<p>– ocenia wpływ systemu posttotalitarnego na jednostkę i społeczeństwo;</p>
--------------------------------------	--	---	---	--	---

57. Poezja lingwistyczna M. Białoszewskiego	– zna wybrane wiersze M. Białoszewskiego; – rozumie termin <i>neologizm</i> ;	– rozumie termin <i>poezja lingwistyczna</i> ; – określa cel utworów;	– określa światopogląd artysty; – dostrzega element zabawy poetyckiej w wierszach;	– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym);	– dokonuje wnikliwej analizy środków językowych; – odczytuje manifest poetycki wpisany w wiersze;
58. Poeta wobec kryzysu kultury	– zna wybrane wiersze C. Miłosza; – rozumie pojęcia i terminy: <i>ironia, absurd, koncept, kontrast</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>kryzys cywilizacyjny, paradoks</i> ; – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;	– określa światopogląd artysty; – wskazuje aluzje literackie i kulturowe w tekstach; – dostrzega rolę środków stylistycznych w wierszach;	– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, kulturowym); – wskazuje związki utworów z tradycją literacką;	– odczytuje diagnozę rzeczywistości w wierszach;
DZIAŁ 4. Pogranicza sztuki					
59. „Książki rozmawiają ze sobą”	– zna fragm. powieści U. Eco <i>Imię Róży</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>postmodernizm, powieść kryminalna, powieść historyczna</i> ,	– rozumie pojęcia i terminy: <i>gra konwencji, palimpsest, dzieło otwarte</i> ;	– określa światopogląd artysty; – dostrzega intertekstualne powiązania pomiędzy utworami Eco i	– analizuje i interpretuje utwór, umieszczając go w odpowiednich kontekstach (filozoficznym,	– wykazuje postmodernistyczny charakter dzieła;

	<i>aluzja literacka;</i>		Borgesa;	literackim, biograficznym, kulturowym); – porównuje funkcjonowanie motywu labiryntu w utworach Eco i Borgesa; – odczytuje utwór na różnych poziomach;	
60. W świecie utraconych wartości	– zna wiersze T. Różewicza: <i>Bez, Wiersz</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>ironia, absurd, koncept, kontrast</i>	– rozumie pojęcia i terminy: <i>intertekstualność, paradoks</i> ; – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;	– określa światopogląd artysty; – wskazuje aluzje literackie i kulturowe w tekstach; – dostrzega rolę środków stylistycznych w wierszach;	– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym); – wskazuje związki utworów z tradycją literacką;	– odczytuje diagnozę rzeczywistości w wierszach;
61. Tabu śmierci?	– zna wiersze: W. Szymborskiej <i>Kot w pustym mieszkaniu</i> , M. Białoszewskiego <i>Wywiad</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>ironia, absurd, koncept, kontrast</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>intertekstualność, paradoks, liryka sytuacyjna</i> ; – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;	– określa światopogląd artystów; – wskazuje aluzje literackie i kulturowe w tekstach; – dostrzega rolę środków stylistycznych w wierszach;	– analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym); – wskazuje związki	– odczytuje diagnozę rzeczywistości w wierszach;

				utworów z tradycją literacką;	
62. R. Kapuściński – mistrz reportażu	<ul style="list-style-type: none"> – zna utwór R. Kapuścińskiego <i>Spotkania z Herodotem</i>; – rozumie pojęcia i terminy: <i>reportaż literacki, literatura faktu, autobiografia</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia i terminy: <i>reportażowość, postmodernizm, intertekstualność</i>; – charakteryzuje bohatera utworu; – określa problematykę utworu; 	<ul style="list-style-type: none"> – określa światopogląd artysty; – wskazuje aluzje literackie i kulturowe w tekście; 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje i interpretuje utwór, umieszczając go w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym); – wskazuje związki utworu z tradycją; 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje reportaże literackie H. Krall i R. Kapuścińskiego;
63. Poeci – barbarzyńcy. Charakterystyka „bruLionu”	<ul style="list-style-type: none"> – zna wiersze M. Świetlickiego <i>Oblężenie</i>; – rozumie termin; <i>barbarzyńcy</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia i terminy: <i>bruLion, postmodernizm, o'haryzm, barbarzyńcy, liryka konfesyjna</i>; – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów; 	<ul style="list-style-type: none"> – określa światopogląd artystów; – wskazuje aluzje literackie, kulturowe i historyczne w tekstach; 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje i interpretuje utwory, umieszczając je w odpowiednich kontekstach (filozoficznym, literackim, biograficznym, kulturowym, politycznym); – ocenia postawy bohaterów; 	<ul style="list-style-type: none"> – odczytuje diagnozę rzeczywistości w wierszach;

64. Manifest pokoleniowy wpisany w prozę generacji X	– zna fragm. powieści: W. Kuczoka <i>Gnój</i> , D. Masłowskiej <i>Wojna polsko-ruska pod flagą biało-czerwoną</i> , S. Shutego <i>Zwał</i> ; – rozumie pojęcia i terminy: <i>pokolenie X</i> , <i>popkultura</i> , <i>subkultura</i> , <i>wulgaryzm</i> ;	– rozumie pojęcia i terminy: <i>strumień świadomości</i> , <i>palimpsestowość</i> , <i>banalizm</i> , <i>stylizacje językowe</i> ; – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;	– określa światopogląd artystów; – wskazuje aluzje literackie, kulturowe i historyczne w tekstach; – dostrzega różnorodność stylistyczną utworów;	– określa i ocenia postawę bohatera literackiego wobec rzeczywistości;	– ocenia świat kultury popularnej;
65. W poszukiwaniu sacrum	– zna wiersze T. Dąbrowskiego *** (<i>To jest wers pierwszy...</i>) oraz <i>Tryptyk rzymski</i> Jana Pawła II; – rozumie pojęcia i terminy: <i>sacrum</i> , <i>profanum</i> ;	– rozumie pojęcie <i>homogenizacja kultury</i> ; – charakteryzuje bohaterów utworów; – określa problematykę utworów;	– określa światopogląd artystów; – wskazuje aluzje literackie, kulturowe i historyczne w tekstach;	– określa i ocenia postawę bohatera literackiego wobec rzeczywistości; – dostrzega nowatorstwo struktury wersyfikacyjnej;	– dokonuje wnikliwej analizy i interpretacji wierszy;
66. O wartościowaniu w języku	– rozumie pojęcia i terminy: <i>wartościowanie</i> , <i>agresja językowa</i> , <i>manipulacja językowa</i> .	– rozumie pojęcia i terminy: <i>wartościowanie wprost</i> , <i>wartościowanie nie-wprost</i> ; – rozpoznaje wartościowanie wpisane w wypowiedź.	– rozpoznaje mechanizmy manipulacji.	– rozpoznaje mechanizmy wartościowania.	– porównuje różne sposoby manipulacji w tekstach użytkowych.